

دانستنی‌های مالیاتی (قسمت چهاردهم)

فرآیند وصول مالیات چگونه است؟

به گزارش رسانه مالیاتی ایران، عدم آگاهی مودیان از فرآیند وصول مالیات، در بسیاری از موارد موجبات محرومیت آنان از تسهیلات قانونی و معافیت‌های مالیاتی و نیز تعلق جریمه‌های متعدد را فراهم می‌کند. بر این اساس، ارتقای آگاهی مودیان از فرآیند وصول مالیات می‌تواند کمک شایانی برای عمل به تکالیف قانونی آنان نماید. در این شماره از مجموعه دانستنی‌های مالیاتی، فرآیند وصول مالیات تشریح و در اختیار مودیان محترم قرار گرفته است.

وصول مالیات با صدور و ابلاغ برگ قطعی مالیات به مؤدی آغاز شده و در ادامه مؤدی با مراجعه به واحد مالیاتی نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی خود اقدام می‌نماید. در این شرایط چنانچه بدهی‌های مالیاتی مؤدی تسویه شود، عملیات وصول مالیات پایان می‌پذیرد. اما در غیر این صورت مطالبه مالیات به اداره وصول و اجرا محول خواهد شد.

مطابق ماده ۲۱۰ قانون مالیات‌های مستقیم هرگاه مؤدی مالیات قطعی شده خود را در مهلت مقرر ۱۰ روزه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی پرداخت ننماید، دریافت مالیات به مرحله عملیات اجرایی وارد می‌شود.

این مرحله با صدور برگ اجرایی آغاز شده و این برگ که حاوی اطلاعاتی از قبیل نوع و مبلغ مالیات، مدارک تشخیص قطعی بدهی، سال عملکرد، مبالغ پرداخت شده قبلی و جرائم متعلق می‌باشد، به مؤدی ابلاغ می‌گردد. در این مرحله مجدداً از سوی اداره وصول و اجرا فرصتی برای پرداخت یا ترتیب پرداخت تعیین شده و اگر توافقات در مهلت مقرر به انجام برسد، بدهی مالیاتی مؤدی تسویه و عملیات اخذ مالیات خاتمه می‌یابد. در غیر این صورت عملیات اجرایی وارد مرحله جدید می‌شود.

هرگاه مؤدی پس از ابلاغ برگ اجرایی ظرف یک ماه، مالیات مورد مطالبه را کلاً پرداخت نکند و یا نسبت به ترتیب پرداخت آن اقدام ننماید، توقیف اموال مؤدی به میزان بدهی وی که شامل اصل و جرائم متعلق پس از کسر پرداخت‌های قبلی به اضافه ۱۰ درصد بدهی و با اولویت اموال نقد و نقد شوندگی سایر دارایی‌های مؤدی به مورد اجرا گذاشته می‌شود، بدین صورت که ابتدا از اموال نقدی و منقول وی توقیف شده و اگر اموال منقول مؤدی تکافوی بدهی او را ننماید و یا به اموال منقول وی

دسترسی نباشد از اموال غیرمنقول و مطالبات مؤدی توقیف شده و با فروش اموال توقیفی از طریق مزایده و انتشار آگهی توسط مسئول اجرائیات اداره امور مالیاتی، بدهی مؤدی و هزینه‌های مربوط تسویه می‌گردد.

همچنین در صورتی که اموال مؤدی طی عملیات اجرایی توقیف شده باشد و وی تا ده روز از تاریخ توقیف اموال نسبت به پرداخت و یا تقسیط تمام بدهی به اضافه ۱۰ درصد آن و هزینه‌های متعلقه اقدام نماید، از اموال خود رفع توقیف خواهد نمود و اگر سازمان امور مالیاتی قصد فروش اموال توقیفی را داشته باشد و مؤدی درخواست نماید، در شرایط مساوی، اولویت خرید اموال توقیفی با مؤدی می‌باشد. ضمناً برای ارزش‌گذاری اموال توقیفی از کارشناسان ذیصلاح استفاده می‌شود و در این خصوص، ارزیابی توسط کارشناسان ارزیاب اداره امور مالیاتی صورت گرفته و چنانچه مؤدی نسبت به ارزیابی مذکور اعتراضی داشته باشد می‌تواند ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ، کتباً با تودیع حق‌الزحمه ارزیابی طبق مقررات مربوطه، تقاضای ارزیابی توسط کارشناس رسمی دادگستری را نماید مشروط بر اینکه گزارش کارشناس مربوطه ظرف ۱۵ روز از تاریخ تقاضای مؤدی تهیه و به اداره امور مالیاتی ارائه گردد.

ضمناً در مورد فروش اموال غیرمنقول در صورتی که مالک از امضای سند استنکاف نماید مسئول اجرائیات به استناد مدارک مربوطه از اداره ثبت تقاضای انتقال ملک را نموده و اداره مذکور مکلف به اجرای آن می‌باشد.

در حین عملیات اجرایی، توقیف اموال ذیل بر اساس ماده ۲۱۲ قانون مالیات‌های مستقیم ممنوع می‌باشد:

- دوسوم حقوق حقوق‌بگیران و سه‌چهارم حقوق بازنشستگی و وظیفه
- لباس و اشیاء و لوازم در حد حوائج ضروری
- آذوقه موجود و نفقه اشخاص واجب‌النفقه
- ابزار و آلات کشاورزی و صنعتی و وسایل کسب برای تأمین حداقل معاش
- محل سکونت در حد متعارف

توقیف واحدهای تولیدی اعم از کشاورزی و صنعتی در مدت عملیات اجرایی نباید موجب تعطیلی واحد تولیدی گردد.

لازم به ذکر است که عملیات اجرایی با همکاری و پشتیبانی دادستانی انتظامی درخصوص ممنوع‌الخروجی مؤدی انجام می‌شود که این ممنوع‌الخروجی ناشی از عدم پرداخت بدهی‌ها و جرائم مالیاتی مودیان می‌باشد و از ابتدای سال ۹۵ مطابق ماده ۲۰۲ قانون مالیات‌های مستقیم از خروج بدهکاران مالیاتی که میزان بدهی قطعی آن‌ها برای اشخاص حقوقی تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط از بیست درصد سرمایه ثبت شده و یا مبلغ پنج میلیارد ریال، سایر اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی تولیدی از ده درصد سرمایه ثبت شده و یا دو میلیارد ریال و سایر اشخاص حقیقی از یک صد میلیون ریال بیشتر است از کشور جلوگیری می‌شود مگر در مورد اشخاص عازم سفر واجب با درخواست و تأیید مراجع ذی‌ربط اعزام کننده مبنی بر میسر نبودن پرداخت بدهی مالیاتی مربوط، آن هم با اخذ تضمین لازم.

ضمناً در صورتی که در مراحل عملیات اجرایی، مؤدی نسبت به آن اعتراضی داشته باشد، مرجع رسیدگی به این گونه شکایات که ناشی از اقدامات اجرایی است، هیات حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشد و این هیات موظف است به شکایات مزبور به فوریت و خارج از نوبت رسیدگی و رأی صادر نماید. رأی صادره از طرف هیات مذکور در این خصوص قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد.